

TIMIȘOARA, UN VEȘNIC RĂSĂRIT DE SOARE

Pentru mine Timișoara este asemenea unui răsărit de soare. Dorești să-i prezinți chipul în cuvinte și de fiecare dată observi alți muguri și alți vlăstari. Niciodată nu poți spune totul despre Timișoara. În urmă cu cincisprezece ani i-am cunoscut pentru prima dată zâmbetul. Orașul studenției mele m-a luat de mână și mi-a prezentat o clădire mare, Universitatea de Vest, un loc de unde îmi doream să adun o bobită din nectarul divin al înțelepciunii și aș putea spune acum că am reușit. Nu departe de Universitatea de Vest am observat o altă clădire ce se înălța deasupra necunoscutului și îmi făcea semn să pășesc spre ea. Am pornit la pas. Am traversat podul de peste râul Bega și am ajuns. Clădirea ce m-a chemat spre ea e centul spiritual al Banatului. Catedrala mi s-a înfățișat atunci ca o carte, o carte dornică de a se lăsa citită. Cultura, arta și spiritualitatea se oglindeau în fiecare colț al ei prin arhitectură, pictură, troparul Ierarhului Iosif cel Nou de la Partoș inscripționat pe capacul raclei în care se află moaștele sfântului. De la catedrală am pășit spre clădirea în care își desfășoară activitatea Opera Națională Română Timișoara și Teatrul Național Timișoara. La Opera Națională Română Timișoara și-a descoperit aripile pentru a zbura spre înălțimi compozitorul Marius Țeicu. „Am făcut cunoștință cu acest mediu artistic de când eram un bebeluș. Tata și mama făceau parte din Corul Filamonicii din Timișoara și, stând azi în brațele unui tenor, mâine în ale unei soprane, pur și simplu am fost *infestat* de acest *microb*.”¹ De acolo m-am îndreptat spre Piața Libertății, pe urmă spre Piața Unirii. Aceasta din urmă avea o splendoare aparte. Stilul baroc al pieței, fântâna cu apă minerală, clădirile ce o străjuiau te făceau să te simți ca într-o cetate. Am vizitat în acea zi și Domul Romano-Catolic ce părea a governa acea cetate, Piața Unirii. Mai târziu am aflat și originea numelui pieții. „Numele de piață a Unirii i-a fost dat în 1919, pentru că aici s-au unit trupele române care au intrat în Timișoara.”²

A doua zi, după finalizarea celui de-al doilea examen pentru admiterea la facultate, mi-am ales ca obiectiv parcurile. Niciun alt oraș nu cred că poate egala frumusețea parcurilor din Timișoara. Parcul Botanic mi-a deschis ușa unui adevărat paradis terestru, o oază de meditație și relaxare. Parcul Copiilor a redeschis fereastra spre inocența copilăriei. Eu am crescut într-un oraș micuț, Oțelu Roșu și nu am putut trăi o bucurie asemănătoare celei pe care fiecare copil o descoperă într-un spațiu de joacă destinat lui. Leagănele, trenulețul și vaporeșul au fost în acea zi o adevărată sărbătoare pentru mine. Peste câțiva ani, în calitate de profesor și diriginte, am ales ca destinație a primei excursii organizate de mine, Parcul Copiilor din Timișoara. Atâta fericire am putut citi pe chipul fiecărui elev. Un alt parc aflat în vecinătatea Parcului Copiilor mă aștepta să-i cunosc frumusețea, Parcul Rozelor. Atâta parfum și culoare nu am mai întâlnit niciodată în vreun parc.

Ziua următoare am trecut pe lângă clădirea în care se află Biblioteca Filialei Timișoara a Academiei Române. Am vizitat Muzeul Banatului. Am cumpărat câteva bilete de tramvai și am început să mă plimb prin Timișoara. Am staționat în apropiere de Pădurea Verde și am vizitat Muzeul Satului și Parcul Zoologic.

Prima mea întâlnire cu Timișoara a pătruns adânc în sufletul meu. După acea primă întâlnire vedeam Timișoara ca pe o floare de mac ce încorona verdeța câmpiei. Florile de mac mi-au atras atenția încă din copilărie. Erau pata de viață, sângele ce curgea prin verdele câmpiei. Erau ființele frumoase și vii din paradisul ierbii, dar atât de firave la atingerea oricărui vânt, oricărei încercări. Ce ai putea spune despre o asemenea splendoare? Ce ai putea spune despre o floare atât de simplă, atât de plină de viață, atât de frumoasă și totuși atât de fragilă în fața sorții? Ce ai putea spune despre pata roșie ce pătează câmpul devenindu-i rege? Multe, prea multe ai putea spune, atât de multe, încât niciodată nu vei ajunge la o finalitate. Ce ai putea spune despre Timișoara, despre floarea de mac așezată în Câmpia de Vest a României? Ce ai putea spune despre regele ce a înflorit pe Câmpia de Vest a țării? Atât de multe ai putea spune, încât petalele-i însângerate ar putea scrie din nou și din nou alte istorii, mai multă poezie, mai multă pictură, într-un cuvânt mai multă artă atunci când sărută pământul cu alte buze și cu alți ochi, vizual aceleași buze, aceeași ochi, dar spiritual alte buze și alți ochi, buze mai vii, ochi mai greu de pătrus, mai dificil de exploatat, ascunși într-o lumina mai verde, mai albastră, mai solară.

Timișoara este orașul în care am învățat să zbor cu adevărat. Până atunci căutam în mine ceva nedefinit și alergam pe străzi necunoscute asemeni scriitoarei Ana Blandiana în poezia *Călătorie* „Umblu prin mine / Ca printr-un oraș străin / În care nu cunosc pe nimeni. / Seara mi-e teamă pe străzi / Și-n după-

¹ subiecte.citatepedia.ro/despre.php?s=Timi%BAoara

² ro.wikipedia.org/wiki/Piața_Unirii_din_Timișoara

amieze ploioase / Mi-e frig și urât. / Nicio dorința de-a călători, / Când și numai trecerea drumului / E aventură, / Nicio amintire din alte vieți / Întrebării / *De ce-am fost adusă aici?*³ Scriitoarea încearcă să găsească în interiorul ființei ei acel ceva care să dea un înțeles eului prezent. Substantivul „amintire“ însoțit de adjectivul pronominal negativ „nicio“ înfățișează zădărnicia căutării. Scânteia altei vieți era invizibilă. Răspunsul la interogația din final *De ce-am fost adusă aici?* nu-l poate găsi decât în interiorul ființei ei, atunci când va birui seara și nu-i va mai fi „teamă de străzi“. Eu am biruit seara din mine în lumina Universității de Vest din Timișoara. Când spun am biruit seara, nu vorbesc despre o altă ființă, un alt eu, ci despre o împlinire. Idealul a reușit să înflorească, fluturile a găsit floarea din care să-și culeagă nectarul. „Cine merge înainte / Și nu întoarce capul / S-a părăsit pe sine în urmă / [...] / Ca și cum umbra / N-ar fi chiar balta de întuneric / Scurs prin venele noastre deschise / Din dorința de-a înainta...“ (Ana Blandiana, *Umbra*) Eu am înaintat pe același drum, dar însoțită de aceeași umbră, de aceleași vise însă mai vii, mai înflorite, mai strălucitoare.

Nu întâmplător am ales câteva versuri din poeziile scriitoarei Ana Blandiana spre a contura urcușul meu. Scriitoarea Otilia Coman cu pseudonimul Ana Blandiana după numele satului natal al mamei sale, Blandiana, județul Alba s-a născut în localitatea Timișoara. Este fiică de preot. De mică scriitoarea a iubit și a prețuit două verbe, a citi și a scrie. „... verbul a citi a fost mult mai important decât verbul a trăi ...“ mărturisește scriitoarea Ana Blandiana în *Autobiografie* și este firesc să fie așa. Fără carte viața omului nu are nicio valoare. Doar cartea păstrează în ea tainele cele mai adânci ale omenirii și nu este supusă deșertăciunii. Inima eului interior picură nectarul creației iar făptura îl talmăcește, îl traduce prin cuvinte și așa ia ființă cartea.

Scriitoarea Smaranda Vultur, coordonatoarea lucrării mele de licență s-a născut și ea în localitatea Timișoara. În interviul ce l-a acordat după apariția cărții *Memoria Salvată II „Cine salvează o viață, salvează lumea întregă“* a mărturisit că motivul care a determinat-o să lanseze acest proiect, despre evreii din Banat a fost „Teama de timpul care trece și ia cu el memoria vieții unei comunități azi mult diminuate în România, care a contribuit esențial la a face din Banat o regiune înfloritoare economic și îmbogățită cultural de diversitatea ei fondatoare și de experiența trăitului împreună cu cei diferiți.“⁴ Inițiativa Ligii Scriitorilor Români, Filiala Banat-Timișoara de a organiza simpozionul *Timișoara - verigă în lanțul cultural al țărilor dunărene* este asemănătoare cu proiectul, proiectele de cercetare pe care scriitoarea Smaranda Vultur le face. Astfel de proiecte sunt laudabile. Ele păstrează valorile culturale ale omenirii în funcție de zona, comunitatea din care face parte.

Fiecare ființă umană ce a cunoscut Timișoara, fie și măcar pentru a-și rezolva o problemă, i-a înțeles adevărata valoare. Cu fiecare ființă umană ce-i trece pragul Timișoara își mai poate întoarce o filă, pentru că este văzută cu alți ochi, în funcție de personalitatea celui ce a luat contact cu ea.

Anul acesta am avut bucuria de a mă reîntâlni cu Timișoara printr-o mare familie care m-a primit în mijlocul ei cu brațele deschise, Liga Scriitorilor Români, Filiala Banat-Timișoara.

Timișoara a fost, este și va rămâne o carte deschisă spre cultură, spre tot ceea ce este nou și util, un veșnic răsărit de soare pentru fiecare dintre cei care doresc să învețe să zboare cu adevărat în viață. Trebuie doar să-i descoperi muzica și apoi să înveți să zbori.

Bibliografie:

1. subiecte.citatepedia.ro/despre.php?s=Timi%BAoara
2. ro.wikipedia.org/wiki/Piața_Unirii_din_Timișoara
3. <http://www.versuri-si-creatii.ro>
4. www.memoria.ro/...smaranda_vultur...cartii..._/2036/

prof. Ana-Cristina Popescu

³ <http://www.versuri-si-creatii.ro>

⁴ www.memoria.ro/...smaranda_vultur...cartii..._/2036/

Ciao Adi,

Îți vorbesc despre întâlnirea literară a LSR după cum am promis.

Întâlnirea literară a debutat cu prezentarea unor fotografii despre proiectul Dunărea dorită – cred – nu mai știu exact numele proiectului.

Al doilea moment al întâlnirii literare a fost prezentarea cărții scriitorului Cionchin de către criticul M. Strungă *Dunărea fluviul cu mai multe nume* – nu mai știu dacă acesta este numele cărții – altă dată iau notițe.

Următorul moment al întâlnirii a fost simpozionul *Timișoara verigă ...*. Câțiva scriitori (nu pot da nume pt că nu mi-am dat silința să le rețin – slab jurnalist așa fi fost, să nu îmi notez eu numele și titlurile lucrărilor, altă dată o să fiu mai atentă) au prezentat lucrări pe această temă printre care și eu. Materialele prezentate vor fi publicate în Anuarul LSR. Doamna Doina Drăgan a spus că **încă se mai pot trimite materiale pe această temă pentru Anuar**. (Totuși, majoritatea scriitorilor nu au susținut lucrări despre Timișoara, ci au vorbit despre Dunăre, un singur scriitor a prezentat o lucrare despre Timișoara din cei prezenți, exceptându-mă pe mine. Împreună cu doamnele ce au coordonat întâlnirea am fost 16 membri prezenți iar 6 au avut lucrări.

Eu m-am gândit că este posibil ca alți scriitori să vorbească despre istoria orașului Timișoara etc, pentru că sunt multe date bibliografice despre oraș și am prezentat Timișoara văzută prin ochii mei. Am constatat însă că nu au ales să vorbească despre Timișoara, ci despre Dunăre. O să atașez într-un mesaj materialul meu, sper să reușesc să-l atașez, pentru că sunt începătoare pe Facebook, mai începătoare decât tine, de nici 14 zile am pagina de Facebook. Foarte pe scurt: Am ales titlul *Timișoara, un veșnic răsărit de soare*, pentru că este un oraș deschis întotdeauna spre tot ceea ce este nou, spre cultură și în al doilea rând fiecare persoană ce cunoaște Timișoara trăiește cu siguranță o experiență unică. Pe urmă am prezentat Timișoara ca pe orașul studenției mele. Am arătat zborul spre definirea a ceea ce sunt prin versuri ale scriitoarei Ana Blandiana născută la Timișoara. Am apreciat inițiativa LRS de a demara un astfel de proiect asociindu-l cu cercetările de antropologie săvârșite de scriitoarea Smaranda Vultur în Banat etc. Voi încerca să atașez materialul. Oricum dacă nu reușesc să îl atașez va fi publicat în Anuar. Bănuiesc că nu va fi diferită atașarea unui material pe facebook de cel trimis prin mail.

Doamna Doina Drăgan m-a rugat să prezint și materialul părintelui Turnea *Tradiție și cultură la Timișoara*. A fost o lucrare frumoasă. Pentru a vorbi despre cultură este necesar să vorbim despre tradițiile din Banat era mesajul lucrării părintelui.

După prezentarea lucrărilor simpozionului M. Strungă a vorbit despre Dacia, credințele dacilor, despre Zamolxe și a citit o altă variantă a rugăciunii Tatăl nostru (dacică).

La final doamna Doina Drăgan a prezentat încă o carte despre Timișoara semnată de ea, fiica dânzei și M Strungă. M. Strungă a recitat câteva versuri despre Timișoara din acea carte.

O paranteză (Doamna M. Strungă mi-a cerut la final numărul de telefon pentru a putea lua legătura cu mine, menționând că ar avea nevoie de mine la Asociația ... – o altă asociație culturală și că s-a bucurat, pt că m-a cunoscut. E a doua întâlnire literară de când sunt în LSR. Probabil i-a plăcut cum am prezentat lucrările – dar te rog Adi să nu iei această paranteză ca pe o laudă, eu în general sunt foarte modestă. Până la urmă nu știu cât timp o să am pt o colaborare în plus sau alte deplasări la Timișoara – o să văd la momentul potrivit)

Au mai fost împărțite câteva invitații la Simpozionul Internațional Eminescu Petrőfi comemorând 125 de ani de la trecerea în eternitate a lui Mihai Eminescu și 165 de ani de la moartea poetului maghiar Petrőfi Sándor. Locul de desfășurare a simpozionului va fi comuna Dâmbovița Timiș, 16.06.2014, ora 11⁰⁰.

Doamna Doina Drăgan ți-a mulțumit pentru ziare și ți-a trimis prin mine revista Agora. O să ți-o dau când o să mai ai drum prin zonă.

Cred că am povestit prea amănunțit. O să te plictisești până citești tot.